

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

УЧЕБЕН ПЛАН

Утвърждавам:

Професионално направление: 3.2. Психология

Образователна и научна степен
доктор

РЕКТОР:

(проф. дфн Анастас Герджиков)

Специалност: Психология

Срок на обучение: 6/8.
(в семестри)

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА ПО КОНСУЛТАТИВНА ПСИХОЛОГИЯ

Форма на обучение: Редовно,
Задочно, Самост. подготовка

Утвърден с протокол № 17 от
06.07.2021 г. на Факултетния
съвет на ФФ и протокол № 12 от
14.07.2021 г. на Академичния
съвет на СУ

АНОТАЦИЯ

Консултативната психология е насочена към оптимизиране на личностното и интерперсонално функциониране по време на жизнения цикъл. Интеграцията на теория, изследвания и практика в тази област е довело до развитието на широк диапазон от дейности, целящи подобряването на психичното здраве и благосъстояние, както и позитивното развитие на индивиди, семейства и групи.

Цели

Предложената програма цели придобиване на основни теоретично-методически знания и практически умения, необходими за извършване на психологически подпомагаща дейност, насочена към подобряване на психичното здраве и оптимизиране на личностното и социално функциониране.

Учебният план отразява съвременните възгледи за психологическото консултиране, както в съдържателен, така и в методически, процесуален и целеви аспект. Представената докторантска програма предлага обучение в рамките на широка концептуална рамка на третиране

на психологическото консултиране. Възприето е общоприетото, традиционно разбиране за тази дейност като разгръщаща се в две направления. Едното направление, обозначавано като клиничен модел- визира дейност на психологическо подпомагане на психично здрави лица с психологически проблеми с ниско равнище на тежест, което отличава тази дейност от психотерапията. Второто направление, обозначавано като учебен модел- визира дейност по обучение на определен тип умения за даден средови контекст.

Докторантската програма е базирана на научно-практическият модел, като на докторантите се предлага уникална възможност както за изследователска и преподавателска, така и за практическа дейност. В тази връзка програмата включва 2 модула. Първият модул, който може да бъде обозначен като „научен“ включва: учебна, научно-изследователска и преподавателска дейност, като той предоставя необходимия брой кредити за успешно приключване на докторантурата. Вторият модул, който може да бъде обозначен като „практически“ е допълнителен, за желаещите да придобият правоспособност за извършване на консултативна дейност в клиничен контекст, според европейските стандарти.

Конкургентоспособност

За разлика от страните в ЕС у нас докторска програма по консултативна психология няма. Съществуващите обучаващи програми по консултативна психология на магистърско равнище и специализации, се реализират предимно в контекста на един от двата модела- клиничния или учебния. Представената докторантска програма предлага обучение и в двете направления, което дава възможност за придобиване на знания и умения в широк спектър от дейности.

Професионални докторати в областта на консултативната психология има в редица европейски и американски университети. Например в това отношение известни са: University of East London, London Metropolitan University, Glasgow Caledonian University. Проучването на докторските програми в европейските университети показва, че акцентът е поставен върху клиничния аспект на консултирането. Предлага се обучение в контекста на различни теоретични ориентации. Всички програми включват практическо обучение.

В контекста на европейското образователно пространство предлаганата докторантска програма се отличава с широката си концептуална рамка, в която се третира психологическото консултиране, което дава възможност обучението да бъде провеждано както в клиничен, така и в друг контекст.

Привлекателност на предлаганата програма

Предложената докторантска програма е нова не само за СУ “Св.Климент Охридски“, но и за страната, доколкото за първи път в България се предлага докторат с практическа ориентация. Широката концептуализация на психологическото консултиране като дейност обуславя обучение, удовлетворяващо разностранни интереси в изследователски и практически план.

Сътрудничество

В преподавателския екип участват утвърдени учени преподаватели с научни постижения в тази област. Предвижда се в бъдеще да се привличат и преподаватели от други университети. Ще се работи за издаването на съвместни дипломи с други университети.

Обществена полза

Резултатите от обучението са ориентирани към нарастващите потребности на страната от получаване на психологически компетентна помощ в сферата на: превенция на здравните щети в следствие на употребата на наркотици, трафика на хора, работа със затворнически общности, работа сред етническите малцинства за повишаване на информираността по различни здравни и социални теми, работа с деца в риск и техните семейства. Програма с подобна насоченост като предлаганата може да играе важна роля в преодоляване на културната изостаналост на България спрямо страните в ЕС по отношение изграждането на психологическа култура на обществото.

Общи и специфични компетентности на завършилите програмата

Докторантската програма предлага широк обхват на теоретични ориентации, изследователски интереси и практически опит. Очакван резултат е придобиването на :

1. Знания и умения в областта на психологическите изследователски методи, включително количествения и качествения метод
2. Способност за разбиране, развитие и прилагане на модела на психологическо проучване и изследване, което дава възможност да се достигне до ново знание за същността на човешките преживявания и взаимоотношения.
3. Способност за подлагане на критична преценка на теории, практики и изследвания, които конституират консултативната психология.
4. Придобиване на набор от умения които могат да се трансферират в различен контекст, което повишава професионалната конкурентно-способност.

Практическият модул дава възможност за придобиване на :

5. Компетентност в прилагането на различни консултативни практики, формулиране и водене на случай, анализ на резултата.

Модели на дисертационни разработки в тази област

Изследователската дейност в контекста на докторската програма трябва да е насочена към оптимизиране на съществуващите консултативни практики. В тази област могат да се подготвят два типа дисертации:

1. Когато източник на данните не е самия консултативен процес, но резултатите от изследването имат импликации за консултативната дейност
2. Когато източник на данните е самия консултативен процес.

Докторската програма е разработена за удовлетворяване на различни обществени потребности, както чрез интеграцията на теория и практика, така и чрез личностното и професионално израстване на обучаващите се . Тя съчетава в единство енергичния и интелектуален подход към предизвикателствата на съвременния живот.

А. УЧЕБЕН ПРОЦЕС

Курс	Хорари ум	Форма на оценка	ЕС ТК
Задължителни дисциплини			
Курс по „Консултативна психология“ с полагане на докторантски минимум	60+0+90	И	10
Семинар по “Консултативна психология”	0+30+0	И	5
Консултативни умения	60+0+90	И	10
Чужд език <i>(не се прилага за докторанти на самостоятелна подготовка)</i>	30	И	5
Избираеми дисциплини			
Психологическа помощ за деца и юноши	30+0+30	И	5

	30+0+30	И	5
Теория и практика на групови интерактивни методи за обучение чрез преживяване и споделяне на личен опит	30+0+30	И	5
Комуникативна култура	30+0+30	И	5
Емпатичното взаимодействие в практиката на психологичното консултиране	30+0+30	И	5
Лятна школа	30		5

Докторантите могат да избират от всички докторантски курсове, които се предлагат в Специалност Психология в СУ, във Философски факултет, в другите факултети на СУ, както и от други университети в България и в други стани на Европейското образователно и научно пространство.

Б. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Работа по дисертацията	ЕСТ К
Написване на обзорната част от дисертационния труд	30
Изготвяне на теоретична рамка на емпирично изследване по дисертацията	10
Провеждане на емпирично изследване по дисертацията	10
Анализ на данните и подготовка на текст за представяне на резултатите. Писане на текст за анализиране на резултатите, дискусия и заключение	20
Подготовка на автореферат	10
Научноизследователска дейност	
Участие в изследователски проект (за всяка една година)	10
Работа по спечелен след конкурс индивидуален научен проект (за всяка една година)	10
Студия в българско издание с научно рецензиране, регистрирано в НАЦИД	15
Статия в българско издание с научно рецензиране, регистрирано в НАЦИД	10

Статия в списание рецензирано и индексирано в международни бази данни	15
Статия в списание рецензирано и индексирано в международни бази данни SCOPUS или Web of Science	30
Доклад (публикуван в пълен текст) в сборник от конференция с научно рецензиране	10
Участие в научна конференция	10
Участие в педагогическа дейност	
Водене на семинарни занятия (30 часа аудиторна натовареност) или разработване на методическо пособие за провеждане на семинарни занятия	15
Водене на семинарни занятия (15 часа аудиторна натовареност)	10
Тюторство (за 30 часа аудиторна натовареност)	10
Участие в ръководство на курсови работи	10
Изготвяне на една рецензия на дипломна работа	2,5
Други дейности	
Участие в катедрени комисии и др. административна работа	5
Участие в организиране на научни форуми към специалността	15
Научно отличие, награда, стипендия, спечелена след конкурс	10
Член на ФС (за една академична година)	15
Член на АС (за една академична година)	15

Допълнителен модул (по избор): Практика

Този модул е предназначен за желаещите да придобият специализирани умения за консултиране, както и правоспособност за извършване на консултативна дейност в клиничен контекст според европейските стандарти.

Предвижда се провеждането на практическо обучение, наблюдения и стажове в лечебни заведения и консултативни кабинети; участия в семинари.

За целия срок на обучение: Брой ECTS - минимум 180 кредита.

Учебният план е одобрен с решение на Катедра „Социална, организационна, клинична и педагогическа психология“ от 28.06.2021 г., протокол № 11 от 28.06.2021 г.